

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Institvtionvm// Ad Vniversvm// Ivs Pontificivm, Sive//
Canonicvm, Libri Qvatvor**

Lancellotti, Giovanni Paolo

Basileae, 1566

xiiij. De Ecclesijs ædificandis, vel restituendis, vel sarciendis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61756](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61756)

luta Ecclesia & ipsum pollutum erit, nec debebit quis in ea ante absterfionē sepeliri: quod contrā erit, si ab Ecclesia seiunctum fuerit cœmeterium: ipso verò cœmeterio polluto, quamvis Ecclesię annexo, non tamen Ecclesia polluta erit ^a.

^a c. un. eo. tit. in 6.

^b c. 2. extr. eo.

^c c. habetur in Pontificali.

^d c. Ecclesiam. de consecr. dist. 1.

^e c. altaria. ea. dist.

^f c. uni. 5. fin. ex. de sacr. unc. c. altaria. c. placuit. ea. dist.

Consecratio Ecclesię etiā priuatis diebus fieri potest ^b: quāvis sacri ordines nō, nisi statutis à iure diebus, conferri possint, vt suprā docuimus: honestiūs tamen in diebus festiuis consecratio fiet ^c. Ecclesiam, in qua mortuorum cadauera fidelium, siue infidelium, sepeliuntur, sanctificare non licet: sed si apta videretur ad consecrandum, inde evulsis corporibus, & rasis parietibus, & tignis eius loci, reedificetur: sed si hæc consecrata antè fuerit, missas in ea celebrare licet, tamen si fideles fuerint, qui in ea sepulti sunt ^d.

Non solūm autem Ecclesia certis solennitatibus sacra efficitur, sed etiam altaria stas solennitates quasdam desiderant in eis consecrandis, nec nisi lapidea sint, consecrari possunt ^e. Solennitates sunt hæc: nam post altaris inuentionem Chrismate factam, & benedictionem ei à summo Sacerdote tributam ^f, in facie ipsius altaris, vel dextro cornu fenestella aperitur, in qua sacræ sanctorū

reliquiæ conduntur, vnā cum nomine illius sancti, cui altare dicatur, & nomine Episcopi ipsius, qui sacram facit, quæ fenestella deinde paruo lapide vel quadrato, vel rotundo operitur, qui lapis sigillum appellatur ^g: quæ in altari immoto & stabili procedunt. Sed & alia altaris forma est, quod portatile, seu viaticum appellatur, quia per diuersa loca facile trāsferrī potest, & itineri etiam est aptum, estque lapis paruus foramen habens, & consecrationem, lapide superimposito ^h.

^g Ab. c. 2. extra. cod.

^h Ab. d. c. 1.

Possunt etiam plura altaria in eadem Ecclesia simul consecrari ⁱ.

ⁱ c. cum sis. ex. cod.

B Altari autem amoto, & sigillo fracto & diminuto, denuo id consecrabitur ^k.

^k c. 1. extr. eo.

DE ECCLESIIIS ÆDIFICANDIS, vel restituendis, vel sarcientis,

TITVLVS XIII.

SI quando contingit Ecclesias instauratione aliqua egere, putā vt recta, aut parietes ruinam minantes sarciantur, vel fulciantur, aut iam lapsi restituantur, subire hoc onus debet ipsius Ecclesię rector, si quarta huic vsui à sacris Canonibus ex redbibus Ecclesię assignata non sufficiat, et ipsi Rectori proventus supersint,

fint, vnde hos sumptus ferre A
possit, nullaquē cōsuetudo hoc
oneris ad laicos transtulerit^a.

Item sciendum, licere interdum in aliena parrochia nouā Ecclesiā ædificare, si publica vtilitas id flagitet, veluti si ita longē absit parrochia Ecclesia, vt nō facile animabus curæ eius creditis, vbi necessitas exegerit, p̄stō esse possit: ex quo sæpè eveniat plures animas in periculū adduci: tunc enim Ecclesia constructui poterit, quæ animabus oportunior sit, & ipsi Ecclesiæ veteri ius Rectoris in ea præsentandi vnā cum patrono, qui eā fundauerit, competet^b.

DE RENVNCIA- tione,

TITVLVS XIII.

Q Vi beneficia, vel dignitates aliquas habent, illas interdum renunciant: quod cum venia prælati, cui subiunt, facere debet^c. Nam si vel prælato inconsulto, vel fortè in manibus Laici cuiuspiam quis sacerdotium suum abdicarit, nulla erit abdicatio, quod ad Prælati præiudicium attinet. Sanè ipsi renunciante oberit, hoc laico tribuisse, vt in eius manibus suum beneficiū cederet, idemq; ab eo sibi conferri pateretur: nā hoc ipso beneficio erit spoliandus^d. Puram quoque & liberam esse oportet renunciatio-

nem, quæ in manibus Ordinarij sit^e. Quisquis autem beneficium suum semel renunciarit, sciat sibi ad illud repetendum viā esse interclusam^f: cuius quidē renunciationis, vel ex ipsius renunciantis confessione, vel etiam Episcoporum literis indubitarum sumetur testimonium^g. Sed etsi nondum cesserit, cedendi tamen à Prælato licentiam impetrarit, non licebit ei postea consilio mutato à cessione abstinere, sed à Prælato cedere cogendus erit^h. Quod si contigerit eum, qui vltro reddiderit beneficium, denuò ad illud eligi, nihil ei obstabit olim facta renunciatio, quamvis etiā iureiurando firmata essetⁱ. Itē si quis probauerit, se non vltro, sed coactum metu resignasse, audiendus erit: adstringiturque reus, qui ei voluntariam exceptionem obijcit, in exceptione causam exprimere, qua ad renunciandum actor adductus fuerit^k.

Si quis amica & beneuola Canonicorum gratia potius, quàm literarum Pontificiarum auctoritate cupiens beneficium consequi, ipsorum Canonicorū arbitrio mitis se submittere dixerit, non propterea videtur literarum Pontificiarum, quas habebat, fauorem hac sua comitate repudiasse, nec ei nocebit illiberalis Canonicorum contumacia detrectantium literas

Kk

^a c. 1. ubi gl.
^e c. de his.
de Eccles.
ædifican.

^b c. 3. ex eo. t.

^c c. admonet.
ext. eo.

^d c. quod in
dubijs. ext.
cod.

^e c. ex parte.
ubi glo. &
Dost. de of-
fic. de leg. c.
fin. de pact.
ca. tua nos.
de simon.

^f c. ex trans-
missa.

^g c. in præ-
sentia.

^h ca. quidam.

ⁱ c. 2.

^k c. super hoc.